

Henkilötiedot

Nimi: Matti Kauppi (e. Kauppinen)

Lehden perustiedot

Tekemäsi lehti tai lehdet: *Tyhjä*

Roolisi lehdessä: *Tyhjän* toimittaja

Minä vuosina teit lehteä tai lehtiä: 1978-79

Julkaistujen numeroiden määrä, painosmäärät ja ilmestymisajankohdat:

N:o 1 marraskuu 1978, n:o 2 helmi-maaliskuu 1979. Ei kai niitä kovin suurta määrää painettu?

Asuinkunta lehteä tehdessä: Espoo

Vanhempien ammatit tai yhteiskuntaluokka: Akateemista keskiluokkaa

Lehti

Aivan aluksi olisi hyvä ehkä korostaa, että tässä on kyseessä lehti, jota tehtiin muutaman kuukauden aikana vain kaksi numeroa. En oikein usko, että *Tyhjällä* oli merkitystä kuin tekijöilleen, ehkäpä ei ainakaan isommin edes kaikille tekijöillekään.

Lehteä tehtäessä olin 17 ja kävin lukiota. Vuosien jälkeen 17-vuotiaan itsensä kohtaaminen on haastavaa. Lehdetkin ovat itseltä kadonneet jonnekin. Mutta onneksi netistä löytyy.

A. Lehden teon aloittaminen

- 1. Miksi aloit tehdä lehteä? Oliko lehdelläsi esikuvia pienlehtien joukossa tai muualla? Olitko tehnyt aiemmin esimerkiksi koululehteä?**

Muistaakseni kaverit kyselivät mahdollista kiinnostusta. Totta kai innostuin mukaan! En muista, kuka keksi ajatuksen. Olisikohan ollut pariskunta Lehtonen & Saarikankaan idea?

Munkkivuoren porukoiden *Köynnös* oli varmaan ensimmäinen pienlehti, jonka näin. Tekijöitäkin tavattiin. Kai se oli jonkinlainen esikuva. Olinkohan nähnyt ensimmäistäkään punklehteä? naastavaa. Lehdetkin ovat itseltä kadonneet jonnekin. Mutta onneksi netistä löytyy.

A. Lehden teon aloittaminen

- 1. Miksi aloit tehdä lehteä? Oliko lehdelläsi esikuvia pienlehtien joukossa tai muualla? Olitko tehnyt aiemmin esimerkiksi koululehteä?**

Muistaakseni kaverit kyselivät mahdollista kiinnostusta. Totta kai innostuin mukaan! En muista, kuka keksi ajatuksen. Olisikohan ollut pariskunta Lehtonen & Saarikankaan idea?

Munkkivuoren porukoiden *Köynnös* oli varmaan ensimmäinen pienlehti, jonka näin. Tekijöitäkin tavattiin. Kai se oli jonkinlainen esikuva. Olinkohan nähnyt ensimmäistäkään punklehteä?

Kasviksessa oli tullut käytyä & *Uuden Ajan Auraan* tutustuttua. Varmaan olennaisinta oli oivallus, että lehtiä voisi olla helppoa ja hauskaa tehdä itse. Varsinaiseen lehden tekemiseen ei varmaankaan otettu vaikutteita. Eivätköhän ne syntyneet aikalailla itsestään. Ja kaikki *Tyhjän* tekijät eivät varmaankaan olleet edes nähneet mitään pienlehtiä.

Joitain koulujulkaisuja olin tekemässä samoihin aikoihin.

2. Millaisella porukalla teitte lehteä? Oliko porukan sisällä työnjakoa?

Kaveriporukkaa Espoon Tapiolasta ja lähialueilta. Suurin osa oli Tapiolan lukiosta.

Työnjaosta en muista. Ykkösnumerossa näkyy oma kädenjälki & kakkosnumerossa ei juurikaan. Olisikohan tuossa tavoiteltu jotain vuorottelua?

3. Missä lehti kopioitiin? Oliko käytössä valokopio- vai offset-menetelmä?

Offset oli käytössä. Asioitiin Jorma Elovaaran Syndicate Pressissa (n:o1) ja J. Elovaaran painuhuoneen (n:o 2) kanssa. Epäilemättä sama puulaaki (tavalla tai toisella). Se olikin melkoisen outo paikka.

Olisinkohan käyttänyt kopiokonetta jossain määrin lehden tekemisessä. Joistain kirjoista kopioitiin kuvia käyttöön. Olisiko ollut koulun kopiokone? Vai käytettiinkö kirkollisia yhteyksiä seurakunnan kopiokoneeseen?

B. Lehden muoto ja sisältö

4. Miten kuvailisit lehteäsi?

Kakkosnumerosta: "omaehtoinen itsensäilmaisu julkaisu". Ei ainakaan punklehti missään tapauksessa.

5. Miten lehti taitettiin? Oliko sinulla aiempaa kokemusta taittamisesta?

Saksitaittona: sakset, liimaa, paperia, kirjoituskone, tusseja jne. Valokuvat tehtiin itse rasteriksi. Samoihin aikoihin olin tekemässä jotain koulujulkaisuja, jotka hoituivat myös samalla systeemillä. Mitään aikaisempaa kokemusta ei ollut. En muista, oliko muilla.

6. Millaisista aiheista kirjoitit lehteen tai lehtiin? Vaikuttivatko lukijoiden oletetut kiinnostuksen aiheet lehteen?

Proosaa, runoa, joku musajuttu, kuvia, huumoria, "maailmankatsomuksellista kelailua".

Ei varmaankaan edes osattu ajatella, mistä lukijat voisivat olla kiinnostuneita. Jokainen lukija oli iloinen yllätys. Itse ihmettelin kovasti, kun jotkut jopa tilasivat lehteä.

7. Miten hyvin koit lehden heijastavan omaa persoonaasi?

Lehti tuli ja meni niin nopeasti, ettei se varmaankaan ehtinyt heijastella kenenkään persoona. Mutta enköhän saanut omannäköisiäni juttuja tehtyä. Mukavaa oli. Mielellään tuota olisi kehitelty jatkossakin. Mutta taisi olla jo 1979 porukka hajaantumassa omille poluilleen.

8. Jos kirjoitit muihin kuin omaan lehteesi, mihin lehtiin? Miten muihin lehtiin kirjoittelu erosi oman lehden teosta?

En ainakaan muista kirjoittaneeni muihin pienlehtiin - ennen kuin aivan viime vuosina. Joihinkin koulujuttuihin ja myöhemmin yliopistolla ainejärjestölehteen tuli kirjoiteltua ja osin toimitettua, taitettua jne.

C. Pienlehtiyhteisö ja ympäröivä kulttuuri

9. Miten lehteä levitettiin? Millaisia ajatuksia sinulla oli levittämisen suhteen?

Viidakkorumpu kumisi. Monet kavereista ostivat. Koulussa tehtiin kauppaa. Taisi olla jotain pikkuilmoituksia ehkä *Soundissa*. Olisikohan ollut Kasviksessa myynnissä? Oliko niillä lehtiä kaupan? Entä Digelius? En muista tarkemmin. Itse kävin aika usein Koitolla ja myin & vaihdoin siellä lehtiä, tosin suhteellisen vaatimattomalla kaupallisella menestyksellä.

10. Millaisia suhteita sinulla oli muihin pienlehtien tekijöihin? Millaiseksi koit pienlehtiyhteisön?

En varsinaisesti kokenut olevani osa mitään yhteisöä tai liikettä. Ei niistä piireistä ystäviä tullut. Mutta todella paljon mukavia ja kiinnostavia ihmisiä tuli kohdattua. Toisinaan oli hyvinkin pitkiä ja syvällisiä keskusteluja.

Lokakuussa 1979 oltiin pienlehtitapaamisessa Lepakossa. Siellä oli jotain esittäytymisiä ja keskustelua.

11. Millainen oli naisten asema pienlehtipiireissä?

Muistelin, että lehtiä tekivät lähinnä nuoret (vihaiset?) miehet. Voin olla toki väärässäkin. Toisaalta oli lehtiä, joita tehtiin naisporukalla.

12. Miten tutustuit punkkiin ja miten punk vaikutti lehteen?

Lehden juuret taisivat olla muualla kuin punkissa. Voi olla, että lehden tekoon olisi ryhdytty ilman punkkiakin. Itselle punk kolisi jossain määrin. Muut eivät kuitenkaan ehkä olleet kovin innostuneita.

Punkkiin tutustuin loppuvuodesta 1976. Musiikkilehdissä, käytännössä *Soundissa*, oli joitain ensimmäisiä juttuja. Jotkut kavereista hankkivat levyjä aika varhain. Radiosta ja tv:stä kuulin & näin. Keikkakokemukset alkoivat Ramonesista keväällä 1977. Kotimainen punk kolahti syksyllä 1978.

13. Oliko punk vain musiikkia ja musiikki vain punkkia?

Punk oli muutakin kuin vain musiikkia. Musiikki oli muutakin kuin vain punkkia.

14. Miten suhtauduit korkea- ja populaarikulttuuriin pienlehtivuosina? Entä politiikkaan?

Itselle erottelu oli melko merkityksetön. Yhtä sujuvasti harrastettiin "Stoogesia ja Stockhausenia" (kuten Läjä Äijälä). Tosin tuolloin korkeakulttuurin hegemonia oli aivan mielettömän vahva. Mutta eihän siitä tarvinnut välittää.

Politiikka kiinnosti, mutta tuntui seisovalta vedeltä. Presidenttinä oli Kekkonen Kekkonen Kekkonen. Muut poliitikot olivat pönäköitä pukumiehiä. Taistolaisuus oli "viimeisillä jaloillaan" ja laululiike kuihtunut. "Nuorisopolitiikan" kentällä olisi ollut tilaa. Hiukan odotin, että ajankohdan pöhinä toisi mukanaan jotain todellista muutosta. Mutta kuinkas kävikään.

15. Millaisen vastakulttuuri näyttäytyi silmissäsi?

En ole koskaan ymmärtänyt, mitä vastakulttuurilla oikeasti tarkoitetaan. Kuinka paljon pitää olla yhteiskunnan, normimaailman tms. ulkopuolella?

D. Lehden tekemisen jälkeen

16. Milloin ja miksi lopetit lehden tekemisen? Seurasitko pienlehtimaailmaa vielä sen jälkeen?

Ei saatu enää lehteä kasaan. Porukka alkoi hajaantua omille tahoilleen.

En seurannut aktiivisesti. Toki luin ja ostinkin, kun käsiin sattui. Varmaankin parhaat pienlehdet tulivat vasta hiukan myöhemmin: *Ripple*, *Tabu uni* & jotkut hc-, anarkisti- ja sarjakuvalehdet. Ei myöskään sovi unohtaa, että "oikeammista" lehdistä *Komposti* ja sen jatkaja *Suomi* sekä *Rumba* olivat vahvasti pienlehtitaustaisia.

17. Miten koit siirtymän hardcore-aikakauteen vuoden 1982 paikkeilla?

En oikeastaan millään tavalla. Hc-porukka oli aivan eri ryhmää kuin meikäläinen. Sen musan kuuleminen olisi vaatinut aktiivista keikoilla käyntiä yms. Jonkun verran tuli kuultua, mutta niin tuli paljon muutakin.

18. Miten lehdenteko vaikutti myöhempään elämääsi (esimerkiksi ystäväpiiri, arvot, ammatti)?

Arvot ovat noilta ajoilta. Mutta onko se lehdenteon vaikutusta? Tuskinpa.

Meitä lehdentekijöitä yhdisti lähinnä kouluaikainen kaveripiiri, joka aikanaan hajosi. Melko harvoin oikeastaan ketään tapaan. Mutta aina on ilo tavata ja hyvät jutut.

19. Jos jatkoit myöhemmin journalistista toimintaa, koitko pienlehtitaustan vaikuttaneen toimittajantyöhösi esimerkiksi tyylin tai työskentelytapojen kautta?

Ei ole jatkunut.

E. Vapaata muistelua, havaintoja ja pohdintaa pienlehdistä ja ympäröineestä punk-kulttuurista

Kuinkahan paljon kopio- ja painotekniikoiden kehitys vaikutti pienlehtiskeneeseen? Vahamonistuksesta oltiin siirtymässä valokopiokoneisiin. Edullisia offset-painoja oli mahdollista käyttää. Saksitaittoon ei tarvinnut kummoisia laitteita. Pienjulkaiseminen ei ollut mitenkään kohtuuttoman kallista eikä monimutkaista.

Miten lienee koululaitoksen merkitys? Oli erilaisia koululehtiä ja vastaavia. Oppikouluissa/yläasteilla/lukioissa alkoi olla soittotiloja ja jopa bändilaitteita. Äidinkielessä oli myös

luovaa kirjoittamista, luettiin hyviä kirjoja, oli teatteriryhmiä, kamera- ja leffakerhoja, ilmaisutaitoa, sarjakuvaakin saatettiin käsitellä tai tehdä kuvistunneilla jne. Lienee selvää, että kaikelle tälle oli käyttöä myös, kun tehtiin lehtiä, laitettiin bändi pystyyn jne. Näin siis meikäläisen koulussa. Monella on varmaankin melko lailla karumpi kokemus aiheesta.

Lapsuuden- ja nuoruudenkodissa oli kulttuuri kunniasa, etenkin kirjallisuus. Lukemaan ym. kannustettiin. Omaa musaharrastuneisuutta oli n. vuodesta 1974. Aluksi erityisesti Beatles kolahti, hiljalleen blues, vanhempi rock&roll/rhythm&blues, hippimusa, punk jne. Radiosta ja tv:stä tsekkasin kaikki harvat rockohjelmat. Soundia ja Musaa tuli luettua. Rockia näki ja koki elävänä melkoisen satunnaisesti. Muutenkin kulttuuri alkoi kiinnostaa. Kaveriporukassa luettiin kaikenlaista. Mm. Olavi Paavolainen & Tulenkantajat, beatkirjallisuus (lähinnä Kerouacin *Matkalla*) ja underground (Laine, Into, Suomen talvisota, Sperm, Fugs) löydettiin. Käytiin elokuva-arkistossa, leffakerhossa, kirjastossa. Espoossa Leppävaaran kirjastossa oli mitä ilmeisimmin melkoinen friikki musaosastolla töissä. Kokoelmista löytyi vaikka mitä laidasta laitaan. Joku löysi Stockhausenit ja vastaavat. Joku porukasta tutustui runoilija Leif Fardingiin. Yhteiskunnalliset asiat kiinnostivat. Ympäristökysymys oli ajankohtainen. Siviilipalvelus kiinnosti. Se oli siihen aikaan myös suhteellisen ajankohtainen laajemminkin. Oli siis myös jotain sanottavaa.

Aikakauden pienlehdistä vain osa oli nimenomaisesti punklehtiä. Mm. sarjakuvaa ja kaikenlaista kirjallista aineistoa oli, toki myös punklehdissä. Olikohan monella lehdellä myös taustalla ympäristöherätystä ja aseistakieltäytymistä? Myös rokkareilla /tedeillä oli omat lehtensä. Niihin tutustuin hiukan myöhemmässä vaiheessa oletettavasti tavalla tai toisella muusikko Mitja Tuuralan myötävaikutuksella. Myös muunlaista rokkia arvostettiin: *Glad All Over* taisi aloittaa jo 1978(?) ja *Ripple* 1981(?). *Cool Runnings* taitaa mennä jo rankasti topicin ulkopuolelle?

***

Punkkia kuulin ensimmäistä kertaa joskus 1976. Ramones oli tehnyt ensimmäiset levynsä. Niitä oli kaupan ainakin Epellä. Ensimmäistä kertaa luin varmaan Soundista. Kaveri osti Ramonesia varmaan syksyllä 1976 tai talvella 1976-77. Sex Pistols ja varmaankin Damned tuli nähtyä tv:ssä 1976 lopulla. 1977 alkoi levyjä hiljalleen tulla maailmalta. Toukokuussa 1977 olin kuuntelemassa Ramonesia Kulttuuritalolla.

Kotimaassa oli tarjolla monenlaista yrittäjää, punkkia ja "punkkia". Ensimmäiset näkemäni keikat taisivat olla jonkun paikallisen ryhmän nuhrisissa pikkutakeissa hassut aurinkolasit päässä soittamaa Dr Feelgood -tyyppistä rokkia. "Oikeaa" suomipunkkia kuulin varmaan alkuvuodesta 1978. Ei oikein tehnyt vaikutusta ennen kuin tuli Pohjalla-kokoelma, Pelle Miljoona & 1980 keikat, Koiton Perjantaigeimit jne. syksyllä 1978. Noina vuosina keikkapaikkoja erityisesti aloitteleville bändeille oli suhteellisen vähän: lähinnä koulujen bileitä, jotain nuorisotiloja, työväentaloja jne. Alaikäisellä oli aika vähän mahdollisuuksia kuulla muita kuin oman koulun bändejä.

Omat hankinnat tein lähinnä paikallisessa soitinkaupassa, jossa saattoi ainakin ajoittain myös kuunnella musaa. Postimyynti, lähinnä Epe's, oli riskikkäämpää. Paljolti oltiin sen armoilla, mitä kaupassa sattui olemaan tarjolla. Ellei päätetty lähteä ihan Helsinkiin asti (n. 8 km) kauppoille. Digeliukseen olin löytänyt jo ehkä n. 1976-77. Sittemmin löytyi Black Star, PSO:n kauppa Lasipalasisa, Tunnelin levy, Diskeri, Sturen levy, Kansankulttuuri jne. Valintaloista ja vastaavista tuli ajoittain vastaan hämmäntäviä löytöjä.

Rahaa suhteellisen kalliisiin levyihin oli käytössä hyvin rajoitetusti. Usein oli aivan riittävä, jos jollain kaverilla oli jokin tietty levy. Paljon jäi kuulematta aikanaan tyystin. Varhaisia kotimaisia

punklevyjä ei tehty ilmeisestikään kovin suurina painoksina. Monia, etenkin sinkkuja olen edes nähnyt vasta myöhemmin, osan vain kuvissa. Paljon on tullut kuultua vasta myöhemmin erilaisilta kokoelmalevyiltä tai netistä.

Alussa punk toki ymmärrettiin lähinnä vain musiikkina, toisaalta rockin paluuna alkuperäisiin ”pyhiin arvoihin”, uskonpuhdistuksena ja toisaalta uuden aikakauden kieltämättä suhteellisen meluisana soundina. Eli tuli tykästettyä nopeisiin, napakoihin ja tiukkoihin rokkivetoihin. Hiukan myöhemmin alkoivat hahmottua mahdolliset filosofisemmat ulottuvuudet. Eipä niitä tullut tosin kovin analyttisesti pohdittua. Lähinnä taisi tekemisen meininki tempaista mukaansa.

Musiikkilehdissä, käytännössä Soundissa, ja ehkä myös pienlehdissä alettiin hiljalleen puhua ”punkin jälkeisestä rockista” eli jälkikäteen ajatellen postpunkista, varhaisesta industrialista jne. Olisikohan vuosi ollut 1978 tai 1979? Samassa yhteydessä ja/tai samoihin aikoihin ovet avautuivat muutenkin ns. maailmanmusiikille, jazzille, reggaelle, funkille jne. Interrail avasi näkökulmaa Länsi-Eurooppaan, mutta myös Unkariin jne. Olihan noita. Yhtä & toista.

***

Etenkin 1978-79 diinareista oli paljon riesaa. 50-lukumuoti oli kova juttu ja valitettavan monella siihen liittyi täydellinen suvaitsemattomuus. Jotkut olivat tulleet pahoinpidellyksi, joitain rähinöitä todistin itsekin. Minulle ei koskaan lopulta käynyt kuinkaan. Aina selvisin tilanteista puhumalla. Jatkuva suunsoitto, uho ja väkivallan uhka olivat tosin suhteellisen raastavia. Muoti kuihtui pois 1980-luvun alussa. Tässäkin voi nähdä hardcore-ilmion. Alan harrastajien kova ydin muodosti rokkarialakulttuurin omine lehtineen ja tapahtumineen n. 1982.